

СПРАВА «ВАГАПОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF VAGAPOV v. UKRAINE)

(заява № 35888/11)

Стислий виклад рішення від 19 березня 2020 року

25 січня 2011 року Апеляційний суд Автономної Республіки Крим (далі — апеляційний суд), розглядаючи кримінальну справу щодо заявника, обрав йому запобіжний захід у вигляді взяття під варту, посилаючись на «тяжкість і характер вчинених злочинів».

Заявник є особою з інвалідністю I групи, прикутий до інвалідного візка, тримався під вартою у Сімферопольському слідчому ізоляторі (далі — СІЗО), та з огляду на стан його здоров'я перебував під постійним медичним наглядом і доглядом. Заявнику пропонувалося необхідне лікування, але він неодноразово відмовлявся від нього.

Під час перебування у СІЗО, яке не було пристосоване для осіб з інвалідністю, задоволення основних потреб заявника, таких як використання туалету, прийняття душу або прийом їжі цілком залежало від інших осіб. Через відсутність відповідних пристосувань заявник зазнав опіків та інших травм, був позбавлений прогулянок та мав обмежені зустрічі із своїм захисником.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявник скаржився за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на неналежні умови тримання його під вартою та ненаданням йому належної медичної допомоги у СІЗО, а також за пунктами 1 та 3 статті 5 Конвенції на свавільність і необґрунтованість тримання його під вартою під час досудового слідства.

Розглянувши скаргу заявника на ненадання йому належної медичної допомоги Європейський суд відхилив її як явно необґрунтовану відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції, та зазначив, що медична допомога, надана заявнику, була належною і, що держава не може нести відповідальність за негативні наслідки, спричинені відмовою самого заявника від запропонованого йому лікування.

Щодо неналежних умов тримання заявника у СІЗО Європейський суд зазначив, що особливі умови тримання заявника під вартою з огляду на його обмежені фізичні можливості і, зокрема відсутність можливості самостійного доступу до різних частин СІЗО, у тому числі їдальні та санітарних об'єктів, враховуючи відсутність будь-якої організованої допомоги заявнику становило нелюдське та таке, що принижує людську гідність, поведження та констатував порушення статті 3 Конвенції.

Також Європейський суд констатував порушення пункту 1 статті 5 Конвенції, зазначивши, що апеляційний суд не здійснив належну оцінку фактів щодо необхідності застосування до заявника такого запобіжного заходу, як тримання під вартою, не вказав, який ризик виправдовував тримання заявника під вартою, зокрема з огляду на його інвалідність, та дійшов висновку, що постанова апеляційного суду від 25 січня 2011 року не забезпечила заявнику належного захисту від свавілля, що є невід'ємним елементом «законності» тримання під вартою у розумінні пункту 1 статті 5 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* прийнятними скарги за статтею 3 Конвенції на умови тримання його під вартою в Сімферопольському СІЗО та за пунктом 1 статті 5 Конвенції на свавільність тримання його під вартою, а решту скарг у заяві — неприйнятними;

2. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з конкретними умовами тримання заявника під вартою у Сімферопольському СІЗО з огляду на його інвалідність;

3. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 статті 5 Конвенції;

4. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати скаргу за статтею 3 Конвенції на інші побутові умови тримання його під вартою у Сімферопольському СІЗО;

5. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 3 000 (три тисяч) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

6. *Відхилиє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.».